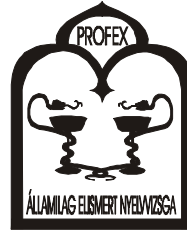

PROFEX ÁLTALÁNOS NYELVVIZSGA

Felsőfok – beás nyelv
Írásbeli
Írott szöveg értése

vizsgáló sorszáma:

dátum:

2007. 03. 30.

Figyelem! A vizsga akkor lehet sikeres, ha a vizsgáló részegységenként legalább 40%-ot teljesít.

A ceruzával írt dolgozat érvénytelen.

Olvassa el figyelmesen és oldja meg a feladatokat!

A szöveg megértéséhez bármilyen nyomtatott szótárt használhat, a szövegbe és a kérdések közé bármit beírhat. A végleges választást jól gondolja meg, mert a karikázás módosítása, ill. bármilyen válaszmódosítás esetén az adott kérdésre adott válasza érvénytelen.

I. szöveg

Kusztu cîgânsjilor în Szlovákia

Tátá nu styije umără. Mágá masá me l-o dusz în iskulă. Mosu átunsj szlugă-jrá lá graf. Tátá ár fi trébujiť szá-nvecé on vers în usztáj hăl d-azelsé. Ungurestyé, kă átunsj lá szlovákurj unguestyé învácă în iskulyé. Jél nu l-o-nvácát pã versulá, tanitou pãnr-asztá l-o bătut ku zsardá dă nádă. D-áje o szkăpát tátá dîn iskulă. Tátá ro mîndru styije szá lutyáskă. Má kînd dă pátruzăsj dă áj dă zîlyé-jrá, ku mosu lutyé într-on zenekar. Zesjé-szrány kupij. Hăl máj bătîrn, Joská, în cára urosilor o năszkut, jél o murit, kînd dă sáptyészprăzesj dă áj ájrá. Gyulka dă sáptyé luny ájrá, kînd o murit. Dăpă jél vinyiny noj: jo, Maruska, Tono, Hanyuska, Ádámka, sî Vila. Ku noj ászrá máj Emma sî Margo, fetyilye lu tátyi dă lá cîgánkă-j há d-azelsé.

Kînd ám năszkut, mámá sz-o szpărijet, sjé nyágră misz. Gîngye, kă kărbunătă misz, s-áve dă gînd szá mă szpelyé, sî ásá zîsjé, kă pîn átunsj mă săkăle, pîn sjé nu sz-o făkut plyin dă szînzsjé ubrázu-m. Ásá urlá-m, dă-n kumpányé tatá áhuze toc. Masá, mumă szá lu tátyi a-lyirgát ákulo: „Ájoj Damnye me, dá sjé fásj?” – M-apukát, sî m-o dusz în kámără-j.

- Dă ásá nyágră-j fátásztá! – plînzsjé mámá.

- Dă sjé, sj-áj gîngyit, sjé fel o fi? Kă-j fătă dă cîgán, mánkă-ly- ás szuflyitu!

Mámá álba-jrá, kă dîn család dă lengyel o vinyit. Dîn Varso o vinyit, n-áve pãrinc. Mumă szá j-o murit, kînd je o năszkut, tátá szo ku dauă áj dă zîlyé dăp-áje j-o murit. Lá untyu-j ájrá dăp-áje, dá kînd o vinyit háborou, l-or tyimát lá kătányijé. Mámá átunsj dă pátruszprăzesj dă áj ájrá – je în 1900 o năszkut. Untyu-j o pusz pipárasjilye lu mámi într-o trásztă, sî máj sjévá ar. Trásztă a-kăcát pã gîtu lu mámi, sî áje j-o zîsz:

- Patyé fi, kă ny-ony vigyé máj în kuszt, dá patyé fi, kă nu. – k-áje o szurutát-o, s-o mérsz. Nîsjkînd nu sz-or văzut máj odátă.

În kumpányé uvig áhuzem vorbé ku firé, káre ny-ázsutá în szărásjijé. Ány învácát, szá plăsjény kusztu ásá, kum áj. Numá áje-j fontosă, sjé-j áku, sî kit szá nyé fijé dăsztul, sj-ávény. Lá szărásjijé ny-ány învácát, sî szá ny-ázsutány sî szá-l uminyijiny pã hălălánt om. D-áje toc ásá gîngye, kă kumpánye lor áré máj máré nurok, sî ákulo kusztă cîgányi héj máj fălosj, sî nu

sză tiride ku nyime, kăr e  lt z sje. Taty  kump ny  ve num , sj  fel c g ny kuszt   kulo,  fel num  k p t . K  kump nyilye  lty , d- ntr-o zu  p  h l l nt  kuszt ny, d  tot  s  g ngyeny, k  nu-j m j  fel bun  kump ny , k    nasztr   n S ros.

S ros on sz t m r -jr , s  v ros szuktule sz  z k  p  j l.  n k pu sz tuluj, d  szub pod sz  t r je kump nye nasztr . Csal durilye d  c g ny toc  kulo s gye, nu  n sz t. K nv  nisj nu-jr    fel, kit c g nu  ntri ungurj sz  s d .  ntri noj s gyeny  n kump ny .

Kupiji d  ungur nu sz  zsu k  ku noj. Ny  sjufule, s  petr  zvrlye d p  noj, d  s  noj d p  j j. P rinci lor s  p rinci nostri nu szuktule sz  sz  b t . Damny- p r , kit on c g n sz  luv szk  p-on ungur.  r fi  c c t kump nye p  noj.  s  m j biny  nu ny  szf gyeny ku j j.

 n kump ny  nasztr  nisjk nd nu umbl  unguri. Ty r zs nd rururilye, o birou-l mik, sz  dubul szk   f r  sj v . K nd unyirj sjinyiv  k rtyij  k p t , post su p n l  pod vinye,  kulo szt tye, s  t r  zbir :

- H   ! F t  lu Miku k rtyij  o k p t t!

Noj  lyirg ny szusz d  p  je. D  s  kum tri h j d  ungur  s  ny  zbir  zsjosz, k nd ny  tym  sz  k p liny k rbajilye l  j j.

 nnenty  d  h boro, zs nd rj d  cseh  sr   n S ros. Od t  or vinyit  n kump ny  k  kut  p  sjinyiv . T t  luty , jo k nt m. D- szt  ro dr g mi-jr . Zs nd ri szt tye d  szub ubloku nosztru, s  sz  mujt   n zen . K nd t t  ly  la d  vesty , ly  tym   nlontru. Bukunye, vinye  nlontru s  kum n sji la zsjosz.   fel n- s fi g ngyit. Kum n ku r gyik   nnenty  d  c g ny.

- Ujt c  v  p  kupijistye, kum ji sz  vegy  kastyilye, ku inyimj umfl ty -sz d  fam .  nume  c  ve szuflyit sz  ly  b g c p rinci kupijisztora  n tymic ?

(Ilona Lackuv : Szerencs s csillagzat alatt sz lettem. Egy szlov kiai cig ny n   lete. c. cikk alapján fordította Kal nyos Istv n. Ilona Lackuv : Szerencs s csillagzat alatt sz lettem. Egy szlov kiai cig ny n   lete In.: Lungo Drom 2006 IX. sz m. 16-17. o.)

1. sz veg

FELADATLAP

I. A sz veg alapján eg sz tse ki az al bbi összefoglal t a megfelel  szavakkal! (5 pont)
Minden mondatba csak egy-egy sz t  rjon!
Egy feladatot megoldottunk:

T t  n- mult  n iskol .

T t  n- o umbl t  n iskol .

Ji-jr  frik  lu m mi, k nd  m n szkut, k  ro -jram.

M m  ro sz  sz mce k- nti, k  e m g   lb   ve.

K nd s  t t  szo lu m mi o murit, l  untyu

 n kump ny  ny- ny  nv c t

K nd t t , zs nd rj szt tye l ng  k sz  nasztr  s   huze.

II. Keresse ki az alábbi szavak rokonértelmű megfelelőit a szövegből! (5 pont)

Egy feladatot megoldottunk:

lá grof lukrá -

lá grof lukrá - szlugă-jrá lá grof

trăbuje sză márgă-n kătányijé -

ny-ony áflá máj -

máj méré nurok áré -

ku gláj méré zbirá -

kînd inká nu-jrá háborou -

2. szöveg

Vadászu

Odátă-jră, hungyé nu-jră, ajră odátă on királ, karé sáptyé cãrj áve. Királulá áve o fátă máré, sí dauászprăzesj dă vądászurj. Fátáje má ásá dă máré-jră, dă hercegurj, grofurj umblá lá je szá-nsjersjé, dá je n-áve dă gînd szá-mmărityé lá jéj. Zísjé tátă szo:

- Dă sjé nu tyé-mmăric, fátă me?

- Pîn átunsj nu mă-mmărit, tátă, pîn sjé Drăgu-l Domn n-o vinyi dăpă minyé ku hintyo tãrkát.

Odátă mirgisă-jră fátă pã kápu vądászurj, sí l-o luvit. Na, vądászusztă o mérsz lá cãru urosilor, kit lá jél szá fijé vądász. Dă kupilu cãruluj o vãzut-o odátă pã fátáje, sí mingyá ji sz-o vãzut, sí ro triszt ajră dăp-áje. L-întrábă odátă vądászu:

- Dă sjé jésty ásá triszt kupilulyé?

- Pãntru fátă királuluj.

Zísjé vądászu:

- Sjé mi-j dá, dákă c-oj ádusj-o?

Sjé szá-c dau? Átic bány, dă kit vij kusztă, dăsztuly c-or fi.

- Átunsj zî-j lu szluzsj szá-m ápusjé-n hintyo pátru káj, sí szá fijé kutotu tãrkát, dá sí omu, karé pã káji lyé mîná. Ím trébé máj o găjină fjártă, o pită káldă, s-o ujágă dă vin. Nisj n.o zîsz áfără má sjigogyi gátă-jră. O sãzut szusz pã hintyo, s-o purnyit lá királ. Pã kályé zîsje:

- Sztă omulyé! Puny-o pitásztă îñ tufé, găjină îñ héjelántyé tufé, vinu îñ héjelántyé tufé!

Dăp-áje o mérsz lá királ. Kînd fátă l-o vãzut, ásztă o zîsz:

- Ájoj, tátă! Áisje-j Drăgu-l Domn.

A-lyirgát îñlontru, mîndru sz-o gătát, s-o mérsz ku vądászu. Tátă szo gîngye, k-ánume Dimizou o vinyit dăpă fátă-j. Pã kályé zîsje fátáje:

- Ro famé mi-j.

P-ásztă zîsje vądászu omuluj, karé mîná káji::

- Omulyé! Ádă-m pită káldă dîn tufáje!

Fátă szá ujtă numá, sí gîngye, kă Dimizou s-ásztă patyé szá fákă. O muskát odátă dîn pită, sí járă o zîsz:

- Nu-j sjévă pã lîngă pitásztă?

- Dacskă nu. – zîsje vądászu – Sztă numá, omulyé! Ádă-m o găjină fjártă dîn tufáje!

Na fátă o mănkat. Merzsjé máj ocără, fátă sz-o szăturát sí zîsje:

- Dimizoulyé! N-áj sjévă szá bjau? Ásá dă szetyé mi-j!

- Dacskănu. – zîsje vądászu járă – Sztă omulyé! Ádă-m vin dîn tufáje!

Na, pînsje fátă o but vinu, or ázsunsz lá pálotă cãruluj dă urosj. Dă fátă o lat dă vestyé, kă vądászu-j álă, nu Dimizou, sí-ntrábă:

- Lá kupilu cãruluj m-áj ádusz?

- Átunsj máj vinyé ku tyiny-oj kusztă. Vądászu sí fátă or mérsz lá kápu szátuluj, sí s-or fãkut o kulyibucă. Dă n-áve, sjé szá mănisje. Odátă numá zîsje cîgánkă lu bãrbátu-j:

- Du tyé, sí vingy-o pã kãtrîncásztă dă ar!

- Dă kic bány szá sjo pãntru je?

- O szută dă pingéj.

Sz-ápukă vądászu, dusje sí kãtrîncă, szá vînd-o. Sză áflă ku trij lotri. Lotristye frác ászră. Zîsje lotri:

- Bună gyiminyácă, vądászulyé!

- Sză fic szănătosj!

- Îñ sjé jãrat jésty?

- Mă duk sză vînd kătrîncăszta.
- Dă kic bány sjérj pântr-asztá?
- O szută dă krăjcăr.

Lotri or tyiltijit bányi, sî ku vojé bună mirzsje ákásză, kă l-or lat dă firé pă vădász. Sî vădăszu azsunsz ákásză lá cîgánkă-j.

- Na aj vîndut-o? – înrăbă cîgánkă.
- Dă. – zîsjé vădăszu.
- Kic bány aj kăpătăt?
- O szută dă krăjcăr.
- Ájoj, á sjé māj bulînd jésty tu! Jo nu o szută dă krăjcăr c-ám zîsz, o szută dă pingéj.
- Na maj ásá oj fâsjé.

Or trikut bányi. Cîgánkă, járă-j zîsjé lu vădász:

- Du tyé, vingy-o pă rotyijăszta dă ar!
- Dă kic bány sjéj pântr-asztá?
- O szută dă pingéj.

Purnyestyé jél, dă járă sză áflă ku trij lotri. Zîsjé hăl māj máré:

- Ujtăcă vă! Jăr-ădusjé sjévă. Hun tyé dusj vădăszulyé?
- Mă duk sză vînd rotyijăszta dă ar.
- Dă kic bány sjéj pântr-asztá?
- O szută dă krăjcărj.

Lotri j-or dát átic bány sî ku vojé bună or mérsz ákásză, kă l-or lat dă firé pă vădász. Sî vădăszu azsunsz ákásză lá cîgánkă-j.

- Na aj vîndut-o? – înrăbă cîgánkă.
- Dă. – zîsjé vădăszu.
- Kic bány aj kăpătăt?
- O szută dă krăjcărj.

- Ájoj, á sjé bulînd jésty tu! Jo nu o szută dă krăjcăr c-ám zîsz, hanem o szută dă pingéj.
- Na maj ásá oj fâsjé.

- Dă dă áku sj-ony fâsjé. Mă n-ávény nyimik, numă kămăsăszta pă minyé. Dăkă sî ászta aj vingy-o, gală nu pot umblă.

Na vădăszu dă gyiminyăcă sză szkală szusz, merzsjé-n păduré, s-ápukă on jépuré. Lyăgă szfară pă gîtu-j, ásă-l vizitestyé. Jără vinyé lotri.

- Bună gyiminyăcă, vădăszulyé!

- Fuzsjic d-áisj, dă repé! M-ác lat dă firé ku kătrîncă, sî ku rotyije, dă hirmondousztă mă nu v-oj dă.

- Hirmondo? – zîsjé lotri – ászta sî nauă ny-ăr trăbuji... Dă kic bány sjérj pântr-asztá?
- O szută dă pingéj.

Lotri j-or dát átic bány, vădăszu merzsjé ákásză.

- Na cîganko! Áku mă o szută dă pingéj c-ám ádusz.

Dă sî lotri or mérsz ákásză. Zîsjé hăl māj bătîrn:

- Fráci méj! Lăszăcă mă sză mîj vorbă lu mosu sîm lu masi!
- Dă mînă lyé numă! – zîsjé héjelănc.

Lyăgă on pipăros mik s-o szută dă pingéj pă gîtu lu jépurî, sî l-or mănăt. Ástyăptă o zuă, dauă, dă tot nu vinyé-nnăpoj.

Dă î n szātu vădăszuluj tîrg o foszt. Lăkătări p-ákulo or mérsz s-or lăszăt pă kályé on kál bătîrn, kă d-ăbe putye sză mărgă. Vădăszu l-o dusz ákásză, s-o băgăt o styiklă î n kuru lu kál. Jără sză áflă ku lotri.

- Ujtă tyé, frátyi mnyo! – zîsjé hăl î n mirzsjuk – jár-ădusjé sjévă.

- Fuzsjic d-áisj, dă repé. M-ác lat dă firé ku calyilye dă ar, sî ku hirmondou, dă kălusztă bány kăkă, nu vă-l dau.

- Tu ny-áj lat dă firé, kă hirmondou n-o vinyit înnápoj.
 - Dă styij dă sjé nu? D-áje n-o vinyit înnápoj, kă nu l-ác hărănyit.
 - Patyk-ánume d-áje, dă sză nu nyé szfăgyiny ku jél, kă nu ny-o dă kălusztá, kéré bány kăkă. Unu o mérsz lá kuru káluluj, s-o văzut styiklá-n kuru-j. Zîsjé lu héjelánc:
 - Fráci méj! Plyin aj kălusztá. Á vădászulyé! Kic bány sjérj pãntu kălusztá?
 - O szută dă pingéj.
- Lotri j-or dát bányi, sî l-or dusz pã kálu ákásză. L-or lyigát îh istálo. Zîsjé hăl māj bătîrn:
- Fráci méj! Jo misz hăl māj máré, voj māj mulc bány ávéc, dăkit jo, k-ánti mijé mi sz-o kăkă.
 - Binyé. – zîsjé jėj – dă sî nauă lásză nyé sjévá!
- Ápukă lipigyevilye mîndré, punyé dă szub kál. Dă gyiminyácă, kînd merzsjé áfără, vegyé, kă lipigyevilye-sz plyin dă kăkát sî plyin dă pisát. Lyé dusjé lipigyevilye áfără, vinyé hăl îh mirzsjuk, sî-ntrábă:
- Na, frátyi mnyo, aj bány?
 - Ej frátyi mnyo – zîsjé – d-ábe lyé birij bányije. Trij lăz sz-o kăkát.
 - Átunsj dă-m sî mijé! – zîsjé.
- Sz-o dusz sî hăl îh mirzsjuk, dă sî jél ás-a umblát. Vinyé hăl māj mik, sî-ntrábă:
- Na, frátyi mnyo, aj bány?
 - Ej frátyi mnyo – zîsjé – d-ábe lyé birij bányije. Ku sjinsj lăz sz-o kăkát.
 - Átunsj dă-m sî mijé! – zîsjé.
- Îl dusjé pã kálu, sî jél punye lipigyevé dă szub kál, álá mágá kutotu o kăkát. Lotru ályárgă lá hăl îh mirzsjuk:
- Frátyi mnyo! Lá minyé tyár kăkát o vinyit dîn jél. Zîsjé hăl îh mirzsjuk:
- Sî lá minyé.
 - Merzsjé lá lotru hăl māj máré, sî álá zîsjé:
 - Sî lá minyé numá kăkát o lászát kálu:
 - Dă hájc áku má! L-ony ápuká pã vădászu, sî l-ony ámurî.

(Forrás: Csenki Sándor: *A cigány meg a sárkány, Püspökladányi cigány mesék című művében található A vadász című meséjéből.* Európa Kiadó, Budapest 1974. átdolgozta és fordította: Kalányos István)

2. szöveg

FELADATLAP

I. A szöveg alapján válaszoljon beásul egy-egy – maximum tízenöt szóból álló - mondattal az alábbi kérdésekre! (5pont)

1. Lá sjinyé áve dă gînd sză sză -mmărityé fátá lu királ?

.....

2. Sj-o sjirut vădászu dă lá kupilu căruluj?

.....

3. Sj-o zîsz fátá, kînd o lat dă vestyé, kă vădászu ságyé lîngă je?

.....

4. Dă sjé s-o dát fátá kătrincá, sî rotyije lu vădász?

.....

5. Kum ly-o lat dă firé k-ánti vădászu pă lotri?

.....

II. Helyettesítse rokon értelmű – maximum öt szóból álló - szavakkal a mesében található kifejezéseket! (5pont)

Egy feladatot megoldottunk:

ăjrá odátă on királ - kusztă odátă on királ

umblá lá je sză-j sjeje mîná

trisztă jărá

îj dă bányi

n-áve, sjé sză mănisje

ác hăřnyit

<p>PROFEX ÁLTALÁNOS NYELVVIZSGA</p> <p>Felsőfok – beás nyelv Írásbeli Íráskészség</p>		<p>vizsgáló sorszáma:</p> <p>← ← ←</p> <p>dátum: 2007. 03. 30.</p>
--	--	---

Figyelem! A vizsga akkor lehet sikeres, ha a vizsgáló részegységként legalább 40%-ot teljesít.

Ceruza nem használható.

Írjon egy 200-250 szóból álló hivatalos beás nyelvű kérelmet az általános iskola igazgatójának, mert azt szeretné, ha gyermeke iskolai keretek között tanulhatná a beás nyelvet!

Térjen ki minden megadott szempontra!

- Írja le röviden az okot, ami miatt az igazgatót levélben kereste fel
- Mondja el, hogy kérésének jogi háttérével tisztában van, és eszerint ez lehetséges.
- Írja meg, hogy több olyan iskoláról is tud, ahol tanítanak beás nyelvet.
- Mondja el, hogy ez az igény nem csak Önben vetődött fel, hanem az Ön által ismert cigány szülők szinte mindegyike fontosnak tartaná, ha gyermeke megtanulna beásul.
- Indokolja döntésüket azzal, hogy az Önök környezetében már csak az idősek tudnak jól beásul, és mivel az Ön generációja már nem tanulhatta meg a nyelvet teljesen, szeretné, ha legalább gyermeke megtanulhatná.
- Írja le, hogy ehhez Ön és a többi szülő szerint az egyetlen alkalmas hely az iskola lenne.
- Mondja el, hogy úgy gondolja, az érintett gyerekek is szívesebben járnának iskolába, hiszen a beás nyelvórák sikerélményt jelentenének számukra.
- Kérje meg az igazgatót, keressen megfelelő tanárt, ha pedig nem sikerül találni, vonjon be más nyelvtanárokat és a nagyszülőket.
- Mondja el, hogy ezzel a kezdeményezéssel az iskola is jól jár, mert az államtól ezért plusz pénzt kaphat.
- Köszönje meg előre is az igazgatónak a segítségét.

<p>PROFEX ÁLTALÁNOS NYELVVIZSGA</p> <p>Felsőfok – beás nyelv Írásbeli Nyelvi közvetítő készség</p>		<p>vizsgázó sorszáma:</p> <p>◀ ◀ ◀</p> <p>dátum: 2007. 03. 30.</p>
---	--	---

Figyelem a vizsga akkor lehet sikeres, ha a vizsgázó részegységenként legalább 40%-ot teljesít.

Ceruza nem használható!

Fordítsa beás nyelvre az alábbi szöveget!

Elérhető pontszám 15 pont

„...már nem is tudnának egymás nélkül élni.”

Békésen együtt élni és segíteni egymást – leginkább talán ebben foglalható össze a benyomás, amely a látogatót éri, ha a Békés megyei kisvárosba, Elekre érkezik. Öt nemzetiség – román, szlovák, német, cigány és magyar – él együtt, és lassan a magyarok alkotják a kisebbséget.

A korábban évszázadokig szinte kizárólag német ajkú lakosság mellé a tizenkilencedik században Arad felől érkezett a romaság. Eleinte csak idénymunkára jöttek a kitűnően termő földek megművelésre és betakarításra, napszámosnak. Később mint béresek, tanyások telepedtek le. Hagyományaik, nyelvüket azonban sikerült mind a mai napig megőrizniük, noha az első világháborút követő román megszállás alatt sok olyan dolog történt, amelyre nem szívesen emlékeznek vissza. Sok esetben történtek erőszakos események a román hadsereg részéről.

A Román Kisebbségi Önkormányzat 1994-ben jött létre. Azóta intézményes formában folytatják a hagyományörzést. Emellett fontos az Eleken ötven éve működő nemzetiségi általános iskola. Az itt élők számára a másik összetartó erő a hagyományörző táncsoport, melyet még 1947-ben alapítottak. Eleinte a helyi rendezvényeken szerepeltek, majd más városokba, megyékbe, sőt más országokba is eljutottak. Szelezsán János, a Román Kisebbségi Önkormányzat elnöke elmondta: „Jelenleg mintegy hatszázan vallják magukat románnak Eleken, de ez nem teljesen pontos szám. Nagyon nehéz ’különválasztani’ a románokat és a romákat egymástól, mivel nagyon hasonló nyelvet beszélünk, és olyannyira keveredett egymással a két náció, hogy az gyakran már nem is követhető.”

Az eleki hagyományörző együttes szinte minden jelentősebb hazai folklórtalálkozónak, fesztiválnak meghívottai lettek, de az utóbbi másfél évtizedben gyakran kapnak külföldre is meghívásokat. Az együttes munkájának küldetése az anyanyelv ápolása, az identitás megőrzése.

Eleken két román óvoda működik. Az egyikben 1972-től német, 2001-től roma nemzetiségi nyelvi oktatás is folyik, három osztatlan csoportban. „Ez az intézmény van a legközelebb a cigányok-lakta városrészhez, ezért természetes, hogy oda jár a legtöbb cigány kisgyerek, Jelenleg már többségben vannak a roma gyerekek, Ennek természetesen a románság elfogyása, asszimilációja az oka. Soha olyan visszajelzés nem érkezett a szülőktől, hogy problémát jelentett volna az eltérő identitás.” – hangsúlyozta az elnök.

A másik óvodát 1957-ben nyitották meg a román gyerekek számára. A régi épület helyén 1982-ben új, három csoportos, jól felszerelt óvoda épült. A csoportok vegyes életkorúak, ahol az alaptevékenységen túl folytatódik a román nemzetiségi nyelvi nevelés. „Talán nekünk van a legjobb kapcsolatunk a cigánysággal, hiszen a közös nyelv és a hagyományok hasonlósága összeköt minket.”

A 2002-es októberi választások eredményeképp novemberben – a városban utolsóként – alakult meg a Szlovák Kisebbségi Önkormányzat. Azóta azon fáradoznak, hogy a településen élő szlovákok eredeti kultúráját újraélesszék. A városban ötven család, azaz mintegy háromszáz szlovák él.

A kultúraápolás egyik legfontosabb elemének az anyanyelv ismeretét, gyakorlását tartják. Ezért döntöttek úgy, hogy a diákoknak is és a felnőtteknek is szlovák nyelvtanfolyamot szerveznek, amire igen nagy az igény. Tervek szerint szeptembertől a Dr. Mester György Általános Iskolában választható nyelvként már a tanterv része lesz a szlovák nyelv oktatása.

Teleken mintegy hatszáz fős cigány közösség él a város egyik szélén, amelyet mindenki csak a „vasúton túli rész”-ként emleget. Ennek ellenére nem lehet azt mondani, hogy a cigányság kiszorult volna a városból, hiszen a város szerves része. Az ott élő cigány közösség tagjai büszkén vállalják cigány identitásukat, és talán ennek is köszönhető, hogy a ’cigány’ nem számít szitokszónak. Drágos József, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke szerint „az itteni cigányság folyamatosan, a románsággal párhuzamosan érkezett Elekre. Nyelvében is hasonló a két csoport, hiszen az itteni cigányok a beás nyelvet beszélik, bár sajnos már egyre kevesebben, főleg az idősebbek. A gyerekek már nem beszélik a nyelvet, és amikor felmérést végeztünk, hogy szeretnének-e tanfolyam keretein belül megtanulni beásul, akkor egyértelműen nemleges volt a válasz. Azt viszont sikerült elérni a gyerekeknél, – eltérően más falvaktól, illetve cigánysoroktól – hogy nálunk minden gyerek jár óvodába, általános iskolába és középiskolába. Nagy eredménynek értékelem, hogy idén négy gyerek került főiskolára, egyetemre. Ők, ha elvégezték az iskolákat, valószínűleg az eddigi szokás szerint az eleki polgármesteri hivatalban vagy a helyi egészségügyi szolgálatnál tudnak elhelyezkedni. Azt gondolom, hogy ez példa értékű eredmény.”

(Forrás: László Zoltán:... már nem is tudnának egymás nélkül élni. c. cikke, Amaro Drom 2005. szeptember 10-14. old.)